

ICD-11-käyttöönottohanke (THL) 2023-2026

8.6.2023 Sote-tietoarkkitehtuurin ohjausryhmän kokous

Mikko Härkönen, THL Aineistot ja analytiikka -yksikkö

Terveyden ja hyvinvoinnin laitos

Hankkeen tausta

- WHO:n ylläpitämä ICD-11-diagnoosiluokitus hyväksyttiin vuonna 2019 ja otettiin käyttöön kuolinsyytilastoinnissa vuonna 2022
- WHO edellyttää jäsenmaitaan siirtymään uuden luokituksen käyttöön
- ICD-11-diagnoosiluokitus korvaa aiemman ICD-10-tautiluokituksen, joka on ollut Suomessa käytössä vuodesta 1996 lähtien (STM:n määräys ICD-10:n käytöstä 13/332/1995)

Mikä muuttuu?

- ICD-11-diagnoosiluokitus on rakenteeltaan erilainen ja laajempi verrattuna aiempaan ICD-10-luokitukseen. Tarkemman tason koodeilla sekä koodeja ja termejä yhdistelemällä on mahdollista kuvata potilaan tilaa aiempaa yksityiskohtaisemmin.
- ICD-11 on rakennettu täysin sähköisesti käytettäväksi. Tämä mahdollistaa esimerkiksi sujuvan siirtymisen eri kieliversioiden välillä.

Hankkeen organisoituminen

- ICD-11-diagnoosiluokituksen käyttöönottoa valmisteleva hanke perustettu THL:een vuosiksi 2023-2026
- Hankkeelle on osoitettu valtiontalouden kehysuunnitelmassa rahoitus yht. 5,9 me
- Ohjausryhmä tukee hanketta sen eri vaiheissa tavoitteiden määrittelemisessä, etenemisen ja tuloksellisuuden seurannassa sekä kansallisen sidosryhmätyön edistämisessä (ohryn ensimmäinen kokous 6/2023)

Projektiryhmä

Lauri Ahonen, ylilääkäri, hankejohtaja (TIHO/TIAA)

Mikko Härkönen, projektipäällikkö (TIHO/TIAA)

Laura Parviainen, projektisuunnittelija (TIHO/TIAA)

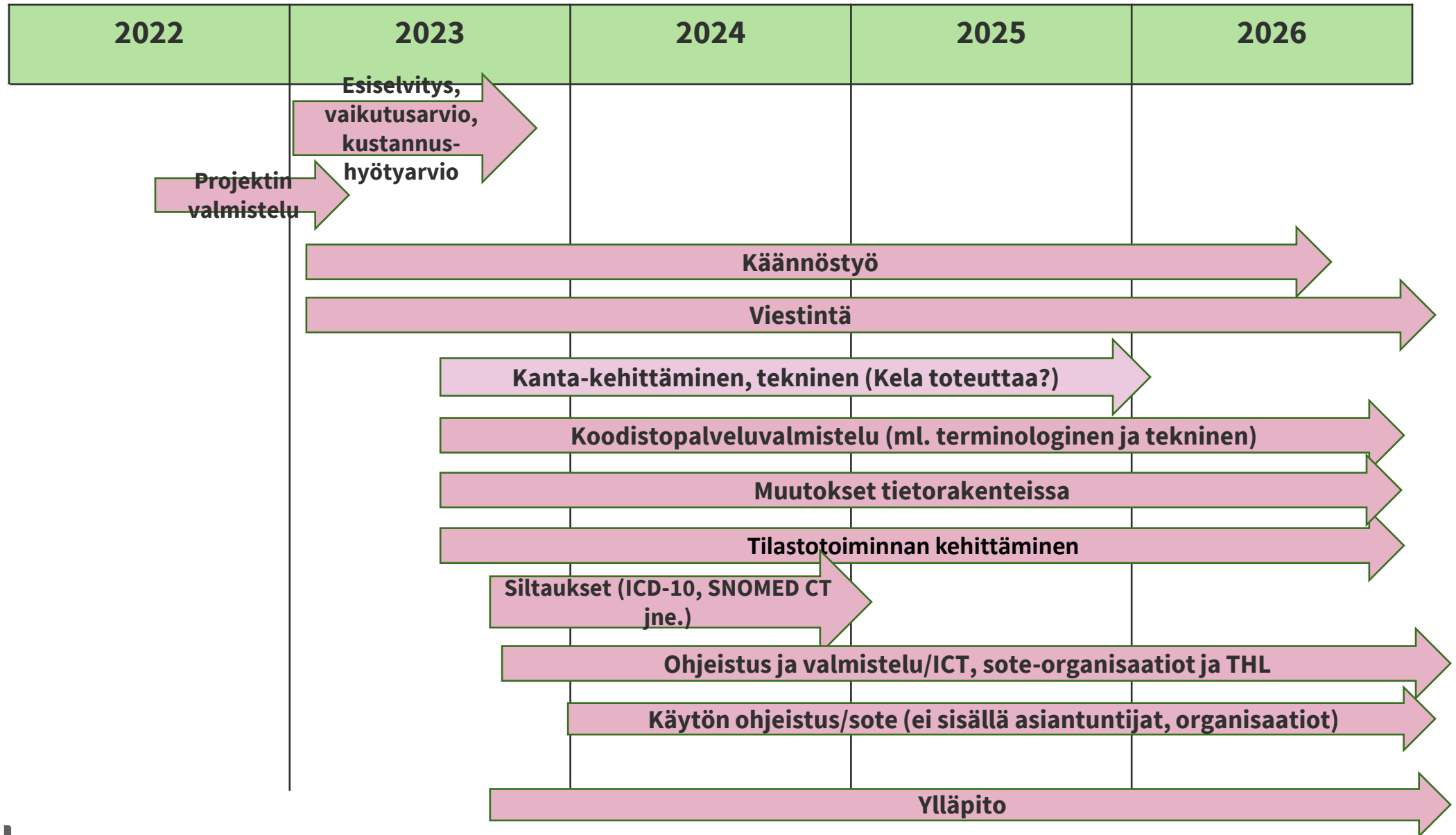
Sähköpostit etunimi.sukunimi@thl.fi

Asiointiposti icd-11@thl.fi

Hankkeen tavoitteet

- Hankkeen tuloksena Suomessa otetaan käyttöön kansainvälisesti yhteensopiva ja -toimiva ICD-11-diagnoosiluokitus
- ICD-11-luokituksen käyttöönoton myötä diagnoosien kirjaamisen laatu ja tarkkuus paranee. Uuden luokituksen käyttöönotosta on hyötyä terveydenhuollon asiakkaille ja ammattilaisille, sote-palvelujen tuottajille ja järjestäjille sekä kotimaiselle ja ulkomaiselle tutkimukselle ja tilastotuotannolle
- Projektin tuotoksena syntyvä ICD-11-diagnoosiluokitus jaellaan kansallisesti

ICD-11 -käyttöönotto 2022-2026

Toteutus

- Hankkeen tehtäviin kuuluu mm.
  - luokituksen käyttöönoton edellytyksiä kartoittavan esiselvityksen laatiminen
  - luokituksen sovittaminen sote-tietojärjestelmiin
  - kansallisen tiedontuotannon ja -hallinnan koordinointi
  - luokituksen suomenkielisen käännöstyön koordinointi
  - ruotsinkielinen käännös pohjoismaisen yhteistyön kautta (NordClass)
  - sote-alan ammattilaisten kouluttaminen luokituksen käyttöön
- THL valmistelee luokituksen käyttöönottoa yhteistyössä sote-alan ammattilaisten, organisaatioiden, tietojärjestelmätoimittajien sekä muiden sidosryhmien kanssa

Alaprojektit

- Käännös- ja lokalisointiprojekti
  - Käynnistyminen 2023
- Teknisen käyttöönoton projekti
  - Käynnistyminen 2024
- Koulutusprojekti
  - Käynnistyminen 2024?

Sidosryhmät

- Sote-organisaatiot
  - Hyvinvointialueet, Helsingin kaupunki, Ahvenanmaa
  - Yhteistyöalueet
  - HUS-yhtymä
  - Yksityinen sektori
- Sote-alan ammattilaiset
  - Lääketieteen erikoisalayhdistykset
  - Suomen Lääkäriliitto
  - Suomen Hammaslääkäriliitto
  - Muut yhdistykset? Sairaanhoidajaliitto, terveydenhoitajat, ym.
  - Korkeakoulut
  - Suomalainen lääkäriseura Duodecim
- Tietojärjestelmätoimittajat
- Potilas- ja asiakasjärjestöt
- STM (DITI, APO/PAL)
- VM
- Kela (Kanta-palvelut, valtakunnallisten asiakkuuspalvelujen tulosityksikkö)
- Tilastokeskus
- Työterveyslaitos
- HL7 Finland
- Nordic Casemix Centre
- Nordic Collaboration Centre / NordClass
- WHO

Lisätietoja

- ICD-11-käyttöönoton sivu thl.fi-verkkopalvelussa: thl.fi/icd-11
- [Hankesivu thl.fi-verkkopalvelussa](#)
- Yhteydenotot: asiointisähköposti icd-11@thl.fi

- [ICD-11-sivut](#)
- [ICD-11 WHO:n sivuilla](#)
- [ICD-11 Browser](#)

Lisätietoa ICD-11-luokituksesta

ICD-luokituksen käyttötarkoitus:

Käytetään kansainvälisenä ja kansallisena referenssinä seuraavissa käyttötarkoituksissa:

- 1) kuolinsyy- ja sairastavuustilastotietoja kerätessä
- 2) kliinisessä työssä potilasasiakirjan diagnoosimerkintöjä tehtäessä (STM:n määräys 13/332/1995)
- 3) sosiaalivakuutuksen lääkärinlausuntojen diagnoosikirjauksessa (mm. A- ja B-todistus)
- 4) tutkimus- ja kehittämistyössä tautien nimeämisessä
- 5) tiedonhakusanastona
- 6) sosiaalihuollon asiakasasiakirjoissa asiakkaan sairauden kuvaamiseen, silloin kun diagnoosi on lääkärin määrittämä, se on todennettavissa luotettavasta lähteestä kuten lääkärin lausunnosta ja sen kirjaaminen on välttämätöntä asiakkaan saaman palvelun kannalta.

ICD-11:n rakenne

- ICD-11 koostuu kolmesta osasta: Foundation, siitä johdetut luokitukset ja Foundationiin linkitetty yhteinen biolääketieteellinen ontologia.
- Foundationissa on noin 80 000 nimikettä, joita täydennetään 40 000 synonymimillä, joista kukin luonnehtii sairautta, oireyhtymää tai terveyteen liittyvää ilmiötä ja niiden välisiä suhteita ja merkityksiä. ICD-11 on siis semanttinen verkko
  - *Vertailun vuoksi mainittakoon, että Suomen ICD-10:ssä on 14662 diagnoosia*

ICD-11:n kohokohdat

- Lakisääteinen terveystietostandardi*
- Vertailukelpoiset tilastot semanttisen yhteentoimivuuden avulla.
- Käsitteellinen kehys kaikille kielille ja kulttuureille
- Termistön ja luokituksen integrointi
- Ajantasainen kliininen ja tieteellinen tieto
- Digitaalinen kokonaisratkaisu
- Vapaasti saatavilla avoimen lisenssin kautta

* WHO Nomenclature Regulations 1967, <https://apps.who.int/iris/handle/10665/89478>

Esimerkkejä muutoksesta ICD-10 vs. ICD-11

Table I.

Disorder groupings in the *ICD-11* Mental, Behavioural or Neurodevelopmental Disorders chapter and in the *ICD-10* Mental and Behavioural Disorders chapter (and relevant disorder groupings from other *ICD-11* chapters).

ICD-10 F00-F99 Mental and Behavioural Disorders chapter

F00-F09 Organic, including symptomatic, mental disorders

F10-F19 Mental and Behavioural disorders due to psychoactive substance use

F20-F29 Schizophrenia, schizotypal and delusional disorders

F30-F39 Mood (affective) disorders

F40-F48 Neurotic, stress-related and somatoform disorders

ICD-11 06 Mental, Behavioural or Neurodevelopmental Disorders chapter (and relevant disorder groupings from other *ICD-11* chapters)

6D70-6E0Z Neurocognitive disorders^[P]_[SEP] (8A20-8A2Z Disorders with neurocognitive impairment as a major feature)

6C40-6C5Z Disorders due to substance use or addictive behaviors

6A20-6A2Z Schizophrenia or other primary psychotic disorders^[P]_[SEP] 6A40-6A4Z Catatonia

6A60-6A8Z Mood disorders

6B00-6B0Z Anxiety or fear-related disorders^[P]_[SEP] 6B20-6B2Z Obsessive-compulsive or related disorders^[P]_[SEP] 6B40-6B4Z Disorders specifically associated with stress^[P]_[SEP] 6B60-6B6Z Dissociative disorders^[P]_[SEP] 6C20-6C2Z Disorders of bodily distress or bodily experience

Lähde: Gaebel W, Stricker J, Kerst A. Changes from ICD-10 to ICD-11 and future directions in psychiatric classification^[P]_[SEP] Dialogues Clin Neurosci. 2020 Mar;22(1):7-15. doi: 10.31887/DCNS.2020.22.1/wgaebel. PMID: 32699501; PMCID: PMC7365296.

Esimerkki 2: I21 Sydäninfarkti (ICD-10)

I21 Acute myocardial infarction

I21.0 Acute transmural myocardial infarction of anterior wall

I21.1 Acute transmural myocardial infarction of inferior wall

I21.2 Acute transmural myocardial infarction of other sites

I21.3 Acute transmural myocardial infarction of unspecified site

I21.4 Acute subendocardial myocardial infarction

I21.9 Acute myocardial infarction, unspecified

ICD-11

BA41 Acute myocardial infarction

BA41.0 Acute ST elevation myocardial infarction

BA41.1 Acute non-ST elevation myocardial infarction

BA41.Z Acute myocardial infarction, unspecified

Post-coordination

Having chosen a stem code

BA41.0 Acute ST elevation myocardial infarction

the user can add detail by selecting an extension code for specific anatomy

XA7RE3 Anterior wall of heart

resulting in a code cluster that captures additional information.

Cluster: BA41.0 & XA7RE3

Lähde: Harrison JE, Weber S, Jakob R, Chute CG. ICD-11: an international classification of diseases for the twenty-first century. *BMC Med Inform Decis Mak.* 2021 Nov 9;21(Suppl 6):206. doi: 10.1186/s12911-021-01534-6. PMID: 34753471; PMCID: PMC8577172.

ICD-11

International Classification of Diseases 11th Revision

The global standard for diagnostic health information

WHO:n ICD-11 verkkosivut

Use ICD-11

[ICD-11 Browser](#)

for seeing the content

[ICD-11 Coding Tool](#)

for coding with ICD-11

[ICD-API](#)

web services to get programmatic access to ICD-11

[ICD-11 Implementation or Transition Guide](#)

Learn More

[ICD Home Page](#)

[ICD-11 Reference Guide](#)

[ICD-11 Fact Sheet](#)

[ICD-11 License](#)

[ICD-11 Training](#)

[ICD Video](#)

[Older versions](#)

[ICD-10 Browser](#)

Be Involved

[Our maintenance](#)

[platform](#) provides

various ways to

contribute

[Comments](#)

[Proposals](#)

[Translations](#)

<https://icd.who.int/en>